

Gemeentebestuur Asse

adres: Gemeenteplein 1, 1730 Asse
telefoon: 02/454 19 19
fax: 02/452 24 10
e-mail: info@asse.be
url: www.asse.be

Korte landschapsbeschrijving

Regio: Groene Gordel - Brabantse Kouters of Pajottenland
Deelgemeenten: Asse, Bekkerzeel, Kobbegem, Mollem, Relegem, Zellik
Oppervlakte: 49,64 km²
Oppervlakteverdeling:
– Landbouwgronden: 67,57%
– Bossen: 5,74%
– Bebouwde gronden: 24,94%
– Andere: 1,76%

Asse behoort tot de zandleem- en leemstreek, als onderdeel van Binnen-Vlaanderen. Drie traditionele landschappen bepalen Asse, namelijk het Land van Merchtem, het Land van Asse en de Bellebeekas. Het Land van Merchtem wordt gekenmerkt door een golvend landschap met afwisselend open ruggen met wijdse zichten en gesloten beekdepressies. De bebouwing heeft de open ruimte in grote mate versnipperd. Het Land van Asse heeft een meer uitgesproken golvend karakter (sterk versneden golvend heuvelland). Het is een sterk verstedelijkt landschap met enkele weidse vergezichten.

Zuidwaarts ligt de Bellebeek-as, een brede open tot gesloten beekvallei met talrijke zijdepressies die de overgang vormt naar het zuidwaarts gelegen Pajottenland. Ten noordwesten ligt het Land van Wetteren en Zottegem. Dit landschap is onderhevig aan een sterke verstedelijking. De open ruimte wordt aangetast door een dichte bebouwing en sterk uitgebouwde linten. Daarnaast is er een sterke versnijding door de infrastructuurassen.

1730

De natuurlijke structuur wordt in hoofdzaak bepaald door de valleien van de Dender en de Zenne, de bosstructuren en het reliëf. Ten westen van het studiegebied slingert de Dender van zuid naar noord als een 'groen lint' door het landschap. In de vallei van de Dender worden de (waardevolle) natuurgebieden (waaronder meersen) onderbroken door stedelijke structuren. Daarnaast bezit de rivier enkele zijbeken (Bellebeek, Molenbeek, ...) die de open ruimte mee structureren. De Dender zelf mondt uit in de Schelde ter hoogte van Dendermonde.

De Zenne situeert zich ten oosten van het studiegebied en doorkruist Brussel van zuid naar noord. De vallei en de rivier hebben al veel van hun natuurlijke waarde verloren door de ligging langs industrieterreinen en haar doortocht door Brussel. Haar zijbeken daarentegen hebben evenwel nog een belangrijke natuurwaarde. Uiteindelijk mondt de Zenne uit in de Dijle die op haar beurt uitmondt in de Rupel. In het gebied worden zowel grote oude bossen als kleine bosfragmenten aangetroffen. De meeste groenentiteiten situeren zich in de directe nabijheid van de Dender, de andere liggen sterk verspreid over de regio.

De voornaamste boscomplexen zijn het Buggenhouts Bos, Kravaalbos en het Liedekerke Bos. Putberg is een beeldbepalende ankerplaats die ligt ten westen van Asse. In het landschap zijn nog talrijke vergravingen en verdedigingsstructuren terug te vinden. Voormalige kalkzandsteenontginningen en zavelputten zijn nog aanwezig. Het landschap is er zeer gevarieerd met sterke reliëfverschillen, taluds, holle wegen, bossen en mooie vergezichten. De vallei van de Kleine Wijtsbeek is eveneens weinig veranderd gedurende de laatste twee eeuwen: de perceelsvormen en het bodemgebruik bleven ongewijzigd, perceelsrandbegroeiing komt nog sporadisch voor.

In het gebied tussen Asse en Sint-Ulriks-Kapelle liggen talrijke bronnen. Naast de Nieuwermolenbeek en de Molenbeek, stromen er ook nog de Waalborrebeek en de IJzenbeek. Niet alleen in de omgeving van de kastelen, maar ook in de vallei- en brongebieden komen grote bospercelen voor, afgewisseld met akkers. Perceelsrandbegroeiing komt nog sporadisch voor. Vooral de omgeving van de Moretteberg telt talrijke kapelletjes. Een aantal holle wegen, houtkanten en taluds kenmerken het landschap.

Belangrijke habitats en landschapstructuren

(Deels gewijzigd naar: De Saeger, S., Delafaille, S., Heirman, J. & Paelinckx, D., 2000. BWK; versie 2, kaartbladen 23 en 31-39. Instituut voor Natuurbehoud. Brussel.)

Waardevolle alluviale bosfragmenten zijn gelegen in de beekvalleien onder de vorm van nitrofiële elzenbossen en essen-olmenbossen al dan niet deels ingeplant met Populier. Deze zijn voornamelijk te vinden langs de (Grote) molenbeek, Maalbeek, Kloosterbeek, Kleine wetsbeek, Broekebeek en Vlietbollebeek. Essen-elzenbossen worden meestal geassocieerd met bronbossen en zijn in de gemeente zeldzaam aanwezig. Goed ontwikkelde bronbossen zijn terug te vinden langs de Molen-Waalborre- en IJzenbeek. Bronbosrestanten komen soms ook voor op de meest laag gelegen delen van alluviale essen-olmenbossen. Niet-alluviale bossen zijn voornamelijk terug te vinden in het westen van de gemeente zoals zure eikenbossen (Kravaalbos, Kartelobos) met voorjaarsflora. In het zuiden van de gemeente komt voornamelijk eiken-haagbeukenbos zoals het Vrijthoutbos. In de gemeente zijn ook verschillende kasteelparken aanwezig.

Dotterbloemgraslanden komen als relict voor langs de Vrijthout in het zuiden van de gemeente. Relicten van glanshavergraslanden komen voor langs de Molenbeek. Waardevolle vochtige hooilanden komen verder nog voor langs de Maalbeek. Een combinatie van grote zeggenvegetatie en natte ruigte komt voor langs de Nieuwermolenbeek. Hier zijn ook relictten van dotterbloemhooilanden terug te vinden. Aan de Molenbeek zijn nog enkele glanshaverhooilanden terug te vinden.